

TERVEYDENHUOLLON PALVELUVALIKOIMANEUVOSTON KOKOUS 3/2015

Aika Tiistai 24.3.2015, kello 12:00-16:00.

Paikka STM, Meritullinkatu 8, 1 krs., kh- Meritulli, 00100 Helsinki.

Osallistujat Päivi Sillanaukee, puheenjohtaja

Jäsenet

Kirsi Varhila, vara pj. asiak. 13 asti(x)	
Tapani Keränen	(-)
Markus Henriksson	(x)
Päivi Koivuranta-Vaara	(x)
Ilona Autti-Rämö	(x)
Eeva Sofia Leinonen	(-)
Kari-Matti Hiltunen	(x)
Vesa Kataja	(x)
Ulla Keränen	(x)
Mirva Lohiniva-Kerkelä	(x)
Aino-Liisa Oukka	(x)
Taina Remes-Lyly	(-)
Pekka Rissanen	(x)
Samuli Saarni	(-)
Carola Wärnä-Furu	(x)

Varajäsenet:

Päivi Voutilainen	(-)
Marjukka Mäkelä	(x)
Tarja Holi	(-)
Tuula Kock	(-)
Anja Kairisalo	(-)
Vesa Kiviniemi	(x)
Sari Mäkinen	(-)
Jorma Penttinen	(-)
Aki Lindén	(-)
Kari Paaso	(-)
Susanna Yli-Luukko	(-)
Risto-Pekka Happonen asiak 4 alk.(x)	
Marja Blom	(-)
Jussi Vahtera	(-)
Tuula Hakala	(-)

Pysyvä sihteeristö:

Jaana Leipälä, pääsihteeri	(x)
Reima Palonen, erityisasiantuntija	(x)
Sari Koskinen, erityisasiantuntija	(x)
Hang Pham, osastosihteeri	(x)

1 Avaus, kokouksen osallistujat ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.10.

Todettiin neuvoston kokoonpanon muutos: Ilona Autti-Rämö on nimitetty eläkkeelle jääneen ja neuvostosta eronneen Pekka Koiviston tilalle. Valtioneuvoston asetus terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvostosta (30.1.2014/63): Jos neuvoston jäsen tai varajäsen eroaa tai kuolee kesken toimikauden, sosiaali- ja terveysministeriö määrää jäljellä olevaksi toimikaudeksi hänen tilalleen uuden jäsenen tai varajäsenen.

2 29.1.2015 kokouksen pöytäkirja (Liite 1a)

Hyväksyttiin 29.1.2015 kokouksen pöytäkirja.

3 16.2.2015 kokouksen pöytäkirja tiedoksi (Liite 1b)

Todettiin, että 16.2. sähköpostikokouksessa nimettiin Jaana Leipälä pysyväksi asiantuntijaksi valtakunnallisen hoidon saatavuuden ja yhtenäisten hoidon perusteiden työryhmään.

4 Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle (Liitteet 2a,2b,2c, 2d)

Reima Palonen kertoi Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyynnöstä ja esitteli luonnoksen neuvoston lausunnoksi. Todettiin, ettei neuvosto anna lausuntoja yksittäisistä potilastapauksista.

Käsitellyn lausunnon allekirjoittavat neuvoston puheenjohtaja ja esittelijä (tässä tapauksessa Reima Palonen), ja läsnä-kohtaan merkitään kokouksessa asian käsittelyyn osallistuneet neuvoston jäsenet.

Päätös: Hyväksyttiin luonnos lopulliseksi lausunnoksi kahdella pienellä muutoksella.

Keskustelultiin neuvoston lausunnon lopputuloksen ja Jukka Lumion asiantuntijalausunnon julkaisemisesta neuvoston nettisivuilla. Ehdotettiin, että lausunto julkaistaisiin soveltuvin osin (ilman salassapidettäviä tietoja). Sihteeristö selvittää mahdollisuudet julkaista tiivistelmä neuvoston lausunnosta ja osia asiantuntijalausunnosta. Salassapitosäännösten lisäksi on huomioitava myös lausunnon pyytäjän näkemys julkaisun ajankohdasta.

5 Luonnos vastaukseksi Suomen endokrinologiyhdistykselle (Liitteet 3a,3b,3c,3d, 3e)

Markus Henriksson poistui asian käsittelyn ajaksi.

Jaana Leipälä esitteli Suomen Endokrinologiyhdistyksen käsittelypyyntöä ja luonnosta vastaukseksi siihen THL:n tekemien selvitysten (Liitteet 3d ja 3e) mukaan:

1. Seerumin T3- tai rT3-mittaukset eivät ole luotettavia osoittamaan kilpirauhasen vajaatoimintaa.
2. Näyttöä yksinomaisen T3-hoidon tai T3-T4-yhdistelmähoidon eduista kilpirauhasen vajaatoiminnan hoidossa pelkkään T4-hoitoon verrattuna ei ole.
3. T3-hoidon tehosta eutyreoottisten potilaiden depression tai ylipainon hoidossa ei ole riittävästi tutkimusnäyttöä. Käytettävissä olevissa tutkimuksissa ei ole myöskään riittävästi arvioitu hoidon turvallisuutta ja siedettävyyttä.

Todettiin T3-valmisteiden (Liothyronin ja Thybon) olevan erityisluvullisia Vesa Kataja toi esille Sic! -lehdessä 1/2015 olevan artikkelin, jonka mukaan vuonna 2013 Liothyronia sai tavallisella reseptillä. Liothyronin on vanha valmiste, joka on saanut Ruotsissa myyntiluvan 1950-luvulla. Suomessa valmisteelle ei ole tietävästi koskaan haettu nykyjärjestelmän mukaista myyntilupaa. Linkki artikkeliin: http://sic.fimea.fi/1_2015/16_kysymysta_erityisluvista.

Päätettiin muuttaa vastausluonnos lausunnoksi lisäämällä siihen muutamia perustelulauseita. Lausuntoluonnos tuodaan vielä neuvoston käsiteltäväksi joko sähköposti- tai varsinaiseen kokoukseen.

6 Prosessien ja periaatteiden jaoston kuulumiset (Liite 4)

Prosessien ja periaatteiden jaosto on kokoontunut tänä vuonna kaksi kertaa. Jaana Leipälä kertoi, että jaostossa on mm. kokeiltu neuvoston käsittelyyn ehdotettujen aiheiden relevanssin arviointimallia. Neuvoston kokouksen osallistujille oli lähetetty mallia havainnollistava harjoitus tehtäväksi. Leipälä esitteli yhteenvedon harjoituspisteysten tuloksesta.

Todettiin, että relevanssiarviointimallia voidaan käyttää tukityökaluna. Se on järjestelmällinen tapa arvioida ja asettaa aihe-ehdotuksia tärkeysjärjestykseen.

Keskusteltiin terveysongelman vakavuuden arvioimisesta. Harjoituksessa oli yhtenä esimerkkinä mukana miehen sterilisaatio, jossa ei ole kyse terveysongelmasta, mutta kylläkin terveydenhuollon palvelun käytöstä tai tarpeesta. Neuvosto törmännee jatkossa muihinkin vastaaviin kysymyksiin, joissa ei ole kysymys terveysongelman tutkimuksesta, hoidosta tai ennaltaehkäisystä. Tällaisiin kysymyksiin liittyy usein poliittisia ja eettisiä näkökohtia.

7 Suun terveydenhuollon jaoston kuulumiset

Jaoston jäsen Risto-Pekka Happonen kertoi Sari Koskisen kanssa suun terveydenhuollon jaoston kuulumiset. Jaosto on kokoontunut tänä vuonna kaksi kertaa. Jaosto on ottanut hammasprotetiikan ensimmäiseksi aihe-alueekseen. Jaoston jäsen Eeva Widström THL:sta kertoi jaoston viime kokouksessa Ruotsin ja Norjan tilanteista.

Keskustelussa tuotiin esille, että vaikka monet suun terveydenhuollon palvelut kuuluvat palveluvalikoimaan, niitä ei kuitenkaan saada julkiselta sektorilta. Protetiikka olisi todennäköisesti pitkällä tähtäimellä kustannusvaikuttavaa monien potilaiden tapauksissa. Tällä hetkellä julkisin varoin rahoitetussa hammashoidossa tehdään pääasiassa vain hampaiden paikkauksia protetiikan sijaan. Osin tilanne johtuu asiakasmaksulainsäädännöstä, joka ohjaa tekemään hoitoja, joissa potilaan oma maksuosuus on pienempi.

Koskinen kertoi, että suun terveydenhuollon jaosto luonnostelee terveysongelma-intervetio-pareja ja määritelmiä tavoitetasoksi riittävästä määrästä hampaita. Jaostossa käsitellään myös hampaattoman alaleuan proteesikysymystä.

Sovittiin, että Koskinen ja Reima Palonen ottavat yhteyttä valtakunnallisen hoidon saatavuuden ja yhtenäisten hoidon perusteiden työryhmän suun terveyden alatyöryhmän puheenjohtajaan ja varmistavat, ettei tehdä päällekkäistä työtä.

8 Aihe-ehdotus: miehen sterilisaatio (Liite 5)

Vesa Kataja kertoi ensin lyhyesti, miksi oli ehdottanut miehen sterilisaatiota otettavaksi neuvoston käsittelyyn. Kataja toi esille, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä on tällä hetkellä vasektomia- jonossa noin 300 miestä. Jonotusaika on keskimäärin 3 vuotta.

Sari Koskinen esitteli tekemäänsä selvitystä miehen sterilisaatiosta.

Vasektomian kuulumisesta hoitotakuun piiriin on ristiriitaisia näkemyksiä THL:ssä, Valvirassa ja sairaanhoitopiireillä. Steriloiteja tehtiin 1990-luvulla nykyistä enemmän. Joissakin sairaanhoitopiireissä vasektomiat tehdään pääsääntö-

sesti julkisessa terveydenhuollossa, toisissa taas tarjotaan mahdollisuutta hakeutua vasektomiaan yksityiseen terveydenhuoltoon palvelusetelillä tai muilla järjestelyillä.

Keskusteltiin toimenpiteen haitoista, vasektomian tekemisen syistä, eettisistä kysymyksistä sekä alueellisesta, eri sukupuolten välisestä ja sosioekonomisesta tasavasta. Kysyttiin myös, kuinka paljon sterilisaatioiden purkuja tehdään.

Keskustelussa ehdotettiin, että asiaa tulisi tarkastella ehkäisyasioiden kokonaisuutena. Jaana Leipälä kertoi, että raskauden ehkäisystä on tekeillä Käypä hoito (KH) -suositus. KH-suositus ei kuitenkaan ota kantaa sterilisaation järjestämiseen eikä rahoitukseen. Hoitotakuuseen kuulumiskysymyksen todettiin kuuluvan hoidon saatavuuden ja yhtenäisten hoidon perusteiden työryhmälle, jolle Leipälä lupasi viedä asian tiedoksi.

Päätettiin ottaa aihe neuvoston käsittelyyn.

9 Tuki- ja liikuntaelinsairauksien (TULES) jaosto

Jaana Leipälä ehdotti TULES-jaoston perustamista ja Ilona Autti-Rämöä jaoston puheenjohtajaksi. Ehdotusta kannatettiin ja todettiin, että jaostossa olisi hyvä olla ortopedian lisäksi reumatologian, fysiatrian ja kuntoutuksen asiantuntemusta.

Päätettiin, että sihteeristö valmistelee ehdotuksen TULES -jaoston kokoonpanosta. Ehdotus lähetetään neuvostolle hyväksyttäväksi joko sähköpostikokouksessa tai tuodaan neuvoston 21.5. kokoukseen.

10 Tiedoksi: silmänpohjan ikärappeuma -aiheen valmistelutilanne

Jaana Leipälä kertoi, että palaverissa Fimean ylijohtajan kanssa on sovittu, että Fimea tekee AMD-hoitojen pistoshoidoista selvityksen. Selvitykseen sisältyy kysely sairaaloiden AMD-hoidoista vastaaville silmäylikäreille sekä sairaalapteekkeille. Suunnitelma selvityksen toteuttamisesta ja kyselylomake on ollut sihteeristöllä kommentoitavana. Tulokset on tarkoitus analysoida toukokuussa ja raportoida sihteeristölle touko-kesäkuussa. Jos suunniteltu aikataulu toteutuu, asiaa voidaan käsitellä neuvoston kokouksessa 27.8.2015.

11 Toimintakertomus 2014 (Liite 6)

Jaana Leipälä esitteli luonnoksen vuoden 2014 toimintakertomukseksi.

Päätös: Hyväksyttiin vuoden 2014 toimintakertomus.

12 Valtakunnallinen hoidon saatavuuden ja yhtenäisten hoidon perusteiden työryhmä

Valtakunnallisen hoidon saatavuuden ja yhtenäisten hoidon perusteiden työryhmän asettamispäätös on liitteenä (liite 7). Jaana Leipälä kertoi osallistuvansa työryhmän hoidon perusteita määrittelevään alatyöryhmään. Palveluvalikoimaneuvoston ja hoidon saatavuuden ja yhtenäisten hoidon perusteiden työryhmän tehtävien ja työnjaon koordinaatio on tarpeen.

13 Palveluvalikoimaneuvoston työseminaari

Jaana Leipälä kertoi 22.5.2015 järjestettävästä neuvoston työseminaarista Koningstedtin kartanossa. Seminaariin ovat lupautuneet kouluttajiksi Marjukka Mäkelä (THL), Pekka Rissanen (Tampereen yliopisto) ja Jorma Komulainen (Duodecim).

Kokouksessa ehdotettiin, että ohjelmassa voisi olla sessio etiikasta. Samuli Saarnia, Ritva Halilaa ja Ilona Autti-Rämöä pyydetään siihen paneelikeskustelijoiksi.

14 Muut asiat

Hang Pham muistutti neuvoston jäseniä, että Extranet -työtilan ongelmatilanteista tulisi hänelle lähettää kuvakaappaus. Pham lähettää kokouksen jälkeen ohjeet kuvakaappauksen ottamisesta.

15 Seuraavat kokoukset ja muut tapahtumat

- 21.5.2015, klo 12:00–16:00
- 22.5.2015, klo 9:00–15:00 (työseminaari)
- 27.8.2015, klo 9:00–13:00
- 17.9.2015, klo 9:00–16:00 (sidosryhmätapaaminen)
- 22.10.2015, klo 9:00–13:00
- 12.11.2015, klo 9:00–16:00 (avoin seminaari)
- 10.12.2015, klo 12:00–16:00

16 Kokouksen päätös

Kokous päättyi klo 15.50

Puheenjohtaja

Päivi Sillanaukee

Pääsihteeri

Jaana Leipälä

LIITTEET

- Liite 1a. 29.1.2015 pöytäkirja
- Liite 1b. Sähköpostikokouksen 19.2.2015 pöytäkirja
- Liite 2a. Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö (ei julkinen)
- Liite 2b. Hakemus luvaksi saada hoitoa asuinvaltion ulkopuolella (ei julkinen)
- Liite 2c. Jukka Lumion asiantuntijalausunto (ei julkinen)
- Liite 2d. Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle (ei julkinen)
- Liite 3a. Suomen endokrinologiyhdistyksen lausuntopyyntö
- Liite 3b. Suomen endokrinologiyhdistyksen suositus
- Liite 3c. Luonnos kirjeeksi Suomen endokrinologiyhdistykselle (ei julkinen)
- Liite 3d. Finohtan selvitys 27.1.2015
- Liite 3e. Finohtan selvitys 10.3.2015
- Liite 4. Aihe-ehdotusten relevanssin arviointiharjoitus (ei julkinen)

Liite 5. Taustatietoa miehen sterilisaatiosta

Liite 6. Toimintakertomus 2014

Liite 7. Valtakunnallinen hoidon saatavuuden ja yhtenäisten hoidon perusteiden työryhmän asettamispäätös

